

**PROCEDURY I ZASADY BEZPIECZEŃSTWA
OBOWIĄZUJĄCE W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 18
W ZIELONEJ GÓRZE
IM. ARKADEGO FIEDLERA**

I. OGÓLNE PRZEPISY BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY

1. PRZYGOTOWANIE OBIEKTU I PRACOWNIKÓW

1. Obiekt szkolny zabezpieczony jest kamerami przemysłowymi i monitorowany w wyznaczonych miejscach 24 godziny na dobę.
  - a) uczniowie, pracownicy, rodzice i inni goście wchodzą wejściem głównym (od strony ulicy Francuskiej) prowadzącym na główny hol szkolny. Wejście to jest monitorowane na zewnątrz i wewnątrz budynku).
  - b) drugie wejście (tzw. główne) – z placu apelowego (od strony ulicy Braci Gierymskich), jest monitorowane na zewnątrz i wewnątrz budynku – wyjście na dziedziniec przeznaczone jest jedynie dla uczniów, rodziców i nauczycieli, prowadzi do szatni szkolnych.
2. Pomieszczenia szkoły - w szczególności pokój nauczycielski, pokój nauczycieli wychowania fizycznego, świetlica, blok żywieniowy, sekretariat - wyposaża się w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy.
3. Wszyscy nauczyciele są przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy.
4. Wszyscy pracownicy szkoły **mają** obowiązek reagować na każde, nawet najmniejsze, zagrożenie bezpieczeństwa uczniów.

2. OPIEKA PRZED LEKCJAMI

1. Szkoła jest otwierana o godz. 6.30. Świetlica szkolna rozpoczyna pracę o 6.40.
2. Dyżury nauczycieli rozpoczynają się o **7.45**.
3. Uczniowie, którzy nie chodzą do świetlicy powinni przychodzić do szkoły nie wcześniej niż o **7.45**.
4. Uczniowie, którzy z uzasadnionych powodów przyjdą do szkoły przed 7.45, **udają się do szatni, a następnie do świetlicy szkolnej. Za zgodą wychowawcy świetlicy o godzinie 7.45 wychodzą na zajęcia lekcyjne.**

3. ZASADY DOTYCZĄCE ODBIERANIA DZIECI ZE SZKOŁY

1. Opiekę nad dzieckiem w drodze do szkoły i z powrotem powinni sprawować rodzice (opiekunowie prawni) lub upoważnione przez nich – na piśmie – osoby, zapewniające dziecku pełne bezpieczeństwo. Osoba, która może przejąć pełną odpowiedzialność prawną za bezpieczeństwo dziecka musi mieć 18 lat, w innych przypadkach odpowiedzialność prawną ponoszą rodzice.
2. Na życzenie rodziców, dziecko, które ukończyło 7 lat może samo lub pod opieką starszego rodzeństwa wrócić po zajęciach do domu, jeżeli:
  - czas wyjścia ze szkoły jest czasem uzgodnionym z rodzicami,
  - rodzice złożyli pisemne oświadczenie, że ponoszą odpowiedzialność za bezpieczeństwo dziecka poza szkołą (po zajęciach),
  - dziecko ukończyło 7 lat, a uczeń, pod opieką, którego wychodzi ze szkoły osiągnął wiek, co najmniej 10 lat.
3. Na początku roku szkolnego wychowawca (w tym wychowawca świetlicy szkolnej) zobowiązany jest zebrać od rodziców pisemną deklarację, określającą sposób powrotu dziecka do domu po zajęciach szkolnych.
4. Po zajęciach nauczyciel kl. I – III odprowadza dzieci do świetlicy, pozostali uczniowie odbierani są przez rodziców lub osoby upoważnione bezpośrednio z szatni.

5. Uczniowie kl. I -IV mogą samodzielnie wracać po zajęciach do domu, po wypełnieniu przez rodziców/prawnych opiekunów oświadczenia o samodzielnym powrocie do domu (dotyczy uczniów po ukończeniu 7 roku życia).
6. Osoba odbierająca dziecko ze szkoły nie może być pod wpływem alkoholu ani środków odurzających.
7. W przypadku stwierdzenia, że rodzic (opiekun) zgłosił się po dziecko w stanie wskazującym na nietrzeźwość, należy:
  - niezwłocznie powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga lub dyrektora szkoły,
  - nakazać osobie nietrzeźwej opuścić teren szkoły,
  - wezwać do szkoły drugiego rodzica lub innego opiekuna dziecka,
  - jeżeli wezwanie innego opiekuna jest niemożliwe, a nietrzeźwy rodzic odmawia opuszczenia szkoły i żąda wydania dziecka, twierdząc, że nie jest pod wpływem alkoholu, należy wezwać policję.

(Nauczyciel zobowiązany jest do sporządzenia notatki na temat zaistniałego zdarzenia i podjętych działań).

8. W przypadku nieodebrania dziecka przez rodziców ze szkoły należy:
  - niezwłocznie skontaktować się telefonicznie z rodzicami (prawnymi opiekunami),
  - zapewnić uczniowi opiekę do czasu przybycia rodziców osób upoważnionych do odbioru dziecka,
  - po wyczerpaniu wszystkich dostępnych możliwości kontaktu z rodzicami zawiadomić policję.

(Nauczyciel sporządza notatkę na temat zdarzenia i podjętych działań).

9. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły nie może odprowadzać/odwozić ucznia do domu.

4. OPIEKA PODCZAS PRZERW

1. Podczas przerwy uczniowie mogą pozostać w salach lekcyjnych oraz w sali gimnastycznej tylko pod opieką nauczyciela.
2. **Opiekę nad uczniami przebijającymi się w szatniach przy sali gimnastycznej sprawuje dyżurny nauczyciel. Dyżur pełni na korytarzu przy sali gimnastycznej.**
3. Dzieci z oddziałów klas I, II i III przebywają pod opieką nauczyciela bez przerw do momentu powierzenia ich opiece rodzica/prawnego opiekuna lub świetlicy (nauczyciel odprowadza dzieci do świetlicy)
4. Nauczyciele zobowiązani są do pełnienia dyżurów zgodnie z harmonogramem wywieszonym w pokoju nauczycielskim.
5. **Do chwili ogłoszenia** i zatwierdzenia przez dyrektora szkoły harmonogramu dyżurów, dyżur jest pełniony **przez wszystkich nauczycieli** przy klasie, w której nauczyciel odbywa zajęcia lekcyjne.
6. Dyżur zaczyna się **równy z dzwonkiem** na przerwę. Nauczyciel pełniący dyżur powinien
  - a) niezwłocznie po dzwonku stawić się na miejsce pełnienia dyżuru. Jeżeli prowadzi lekcję na godzinie poprzedzającej dyżur, ma ją zakończyć równo z dzwonkiem i natychmiast udać się na korytarz lub przed szkołę.
7. Nadzrędnym celem dyżurów jest zapewnienie uczniom **pełnego bezpieczeństwa** przy jednoczesnym zagwarantowaniu **maksimum wypoczynku** po odbytych zajęciach.
8. Nauczyciel dyżurujący **jest zobowiązany:**
  - a) dbać o bezpieczeństwo dzieci, młodzieży poprzez kontrolę realizacji przez uczniów zasad zachowania, które wykluczają:
    - bieganie po szkole,

- rzucanie różnych przedmiotów, m.in. piłki, plecaka itp.
  - zabawy ze sprzętem sportowym np. deskorolką,
  - zbieganie ze schodów i zabawę na nich,
  - otwieranie okien i wychylanie się przez nie,
  - gwałtowne otwieranie drzwi sal i pomieszczeń,
  - prowokowanie uczniów poprzez zaczepki, np. popychanie kolegów, podstawianie im nóg,
  - pozostawianie teczki czy plecaka w nieodpowiednich miejscach, utrudniające przejście,
- b) prowadzić **kontrolę nad toaletami** i ich wykorzystywaniem jedynie do właściwych celów,
- c) zgłaszać wychowawcom rażące przejawy łamania dyscypliny,
- d) reagować na wszelkie przejawy agresji i zagrożeń zdrowia, życia i bezpieczeństwa uczniów oraz pracowników szkoły, informować o takich sytuacjach dyrektora szkoły,
- e) dbać o mienie szkoły: wszelkie przejawy dewastacji mienia należy po zakończeniu dyżuru zgłosić kierownikowi administracyjnemu. W miarę możliwości ustalić winnego powstałej szkody. Za zniszczone mienie przez uczniów odpowiadają ich rodzice i ponoszą koszty napraw,
- f) obowiązkowo i natychmiast zgłaszać dyrektorowi szkoły zauważone zagrożenie, którego nie jest w stanie sam usunąć,
- g) nauczyciel nie może pod żadnym pozorem zejść z dyżuru bez ustalenia zastępstwa i poinformowania o tym fakcie dyrektora,
- h) zastępstwa pełnienia dyżurów za nieobecnego nauczyciela wyznacza dyrektor szkoły lub osoba przez niego upoważniona i wywiesza na tablicy ogłoszeń przy pokoju nauczycielskim.

5. OPIEKA W CZASIE LEKCJI I ZAJĘĆ POZALEKCYJNYCH

1. Za bezpieczeństwo uczniów w czasie lekcji i zajęć pozalekcyjnych odpowiada nauczyciel prowadzący zajęcia.
2. Obowiązki nauczyciela:
  - a) zapoznać uczniów na pierwszych zajęciach w roku szkolnym z zasadami bezpiecznego zachowania się wynikającymi ze specyfiki przedmiotu i wymagać bezwzględnie przestrzegania regulaminu każdej klasopracowni o zwiększonym ryzyku wypadku (chemia, fizyka, informatyka, technika, wychowanie fizyczne),
  - b) przestrzegać ustalonych godzin rozpoczynania i kończenia zajęć edukacyjnych,
  - c) upewnić się przed wpuszczeniem uczniów do pomieszczenia, w którym mają być prowadzone zajęcia, czy nie stwarza zagrożenia dla bezpieczeństwa,
  - d) upewnić się po zakończonych zajęciach, że w pomieszczeniu nie pozostał niezauważony uczeń,
  - e) **dostrzeżone nieprawidłowości należy bezwzględnie wpisać do „zeszytu konserwatora”** (w sekretariacie) i sprawdzić wykonanie, a ewentualny brak usunięcia zgłaszać dyrekcji szkoły,
  - f) odnotowywać nieobecność ucznia na każdych zajęciach,
  - g) respektować prawo uczniów do pełnych przerw międzylekcyjnych,
  - h) **jeżeli stan zagrożenia powstanie lub ujawni się w czasie prowadzonych zajęć – należy niezwłocznie je przerwać i wyprowadzić z zagrożonych miejsc osoby powierzone opiece zgodnie z zasadami ewakuacji,**
  - i) **wymagać od uczniów:**
    - ustawiania się po dzwonku na lekcje parami przed salą i czekania w ciszy na przyście nauczyciela,
    - respektowania nakazu korzystania z szatni,
    - respektowania zakazu jedzenia, picia, żucia gumy podczas lekcji (z wyjątkiem uczniów, którzy mają odpowiednie zalecenia lekarskie), trzymania na ławce rzeczy niebędących pomocami do lekcji, wstawania z miejsca bez zezwolenia nauczyciela, kołtysania się na

krzesłach, odsuwania krzesel osobom siadającym, wychylania się przez okna, rzucania przyborów szkolnych do kolegów,

- j) zezwalać na wychodzenie z lekcji do toalety tylko w uzasadnionych przypadkach,
- k) kategorycznie zabrania się stosowania kary wykluczenia ucznia z lekcji, zajęć, poprzez wyproszenie go za drzwi klasy,
- l) przebywanie uczniów poza terenem szkoły w czasie lekcji i zajęć pozalekcyjnych odbywa się tylko pod nadzorem nauczyciela.

6. SYTUACJE WYJĄTKOWE

1. Prace na rzecz szkoły lub środowiska - udział uczniów może mieć miejsce po zaopatrzeniu ich w odpowiednie narzędzia i sprzęt oraz zapewnieniu właściwej opieki i bezpiecznych warunków pracy (np. Akcja Sprzątanie Świata, Pola Nadziei, akcje wolontariatu szkolnego).
2. Bieżące zmiany w tygodniowym planie lekcji, mające wpływ na bezpieczeństwo (np. skrócenie zajęć lub zwolnienie z lekcji spowodowane nieobecnością nauczyciela) - rodzice i uczniowie powiadamiani są co najmniej z jednodniowym wyprzedzeniem. Uczniowie powiadamiani są przez nauczycieli, natomiast dla rodziców informacje na bieżąco przekazywane są w dzienniku elektronicznym VULCAN.
  - a) Uczniowie, którzy z różnych względów muszą pozostać w tym czasie w szkole, zostają objęci opieką świetlicy.
3. Wcześniejsze zwolnienie ucznia z lekcji na prośbę rodziców w wyjątkowych przypadkach - podstawą zwolnienia jest osobiste przybycie po ucznia lub pisemna prośba rodziców.
4. Złe samopoczucie ucznia - obowiązkiem wychowawcy klasy lub nauczyciela, któremu uczeń zgłosił niedyspozycje, jest udzielenie dziecku pomocy, powiadomienie pielęgniarki szkolnej oraz jeśli wymaga tego sytuacja, dyrektora szkoły i rodziców dziecka.
5. Zagrożenie życia dziecka:
  - należy niezwłocznie wezwać karetkę pogotowia i powiadomić rodziców,
  - jeśli rodzic nie może dotrzeć do szkoły, a dziecko musi być przewiezione do szpitala, towarzyszy mu pielęgniarka lub nauczyciel, którzy pozostają z dzieckiem do momentu przybycia rodziców/ prawnych opiekunów.

7. OPIEKA PODCZAS IMPREZ, WYCIECZEK I WYJŚĆ SZKOLNYCH

UROCZYSTOSCI I IMPREZY SZKOLNE

1. Na uroczystości i imprezy szkolne, odbywające się w sali gimnastycznej uczniowie udają się pod opieką wychowawcy lub nauczyciela wyznaczonego do opieki. Opiekun odpowiada za bezpieczeństwo powierzonych mu uczniów.
2. W czasie trwania uroczystości lub imprezy szkolnej wychowawca/opiekun znajduje się przy uczniach, nad którymi sprawuje opiekę.

WYCIECZKI, WYJŚCIA

1. Nauczyciele organizujący wycieczkę lub wyjście zapewniają uczniom opiekę i nadzór zgodny z przepisami bhp, wypełniają stosowne dokumenty:
  - **KARTĘ WYCIECZKI** – Zał. nr 1 (można wydrukować kartę wycieczki z dziennika elektronicznego Vulcan, kopiując do niej ze szkolnego wzoru następujące dane:
    - a) nazwę firmy transportowej, telefon,
    - b) organizatora (nazwę biura podróży),
    - c) informację o dodatkowym ubezpieczeniu od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia oraz o znajomości języka obcego przez jednego z opiekunów w przypadku wycieczki zagranicznej)

- **KARTĘ WYJŚCIA** – Zał. nr 2.
- 2. Organizator wycieczki (wychowawca, nauczyciel przedmiotu) przed rozpoczęciem organizowania każdej wycieczki zobowiązany jest do ponownego zapoznania się z przepisami dotyczącymi organizacji wycieczek.
- 3. Organizacja i program wycieczki powinny być dostosowane do wieku, zainteresowań oraz potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej, stopnia przygotowania i umiejętności specjalistycznych wymaganych podczas wycieczki.
- 4. Uczeń uczestniczący w imprezie krajowej jest ubezpieczony ubezpieczeniem zbiorowym zawartym przez szkołę.
- 5. Jeżeli nauczyciel organizuje **zagraniczną wycieczkę**, to jego obowiązkiem jest poinformować rodziców o konieczności dodatkowego ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia.
- 6. Podczas wycieczki zagranicznej jeden z opiekunów **musi znać język obcy** na poziomie umożliwiającym porozumiewanie się w krajach tranzytowych i kraju docelowym. W karcie wycieczki należy wpisać imię nazwisko osoby lub „*pilot biura podróży*”.
- 7. Realizując dodatkowe ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia kierownik przekazuje rodzicom **zgody na udostępnienie danych osobowych** dziecka organizatorowi wycieczki/ubezpieczycielowi - Zał. nr 12. W oparciu o zgody przygotowuje **listę zbiorczą** – Zał. nr 13.
- 8. Wycieczka lub wyjazd muszą być należycie przygotowane pod względem programowym i organizacyjnym, a także omówione ze wszystkimi uczestnikami i rodzicami w zakresie celu wycieczki, trasy, zwiedzanych obiektów, harmonogramu i regulaminu zachowania uczniów podczas wycieczki, kosztów. Fakt ten należy odnotować w dzienniku lekcyjnym.
- 9. Wychowawca klasy zobowiązany jest do sporządzenia:
  - **listy uczniów – uczestników** wycieczki – Zał. nr 3 (**można skorzystać ze wzoru w dzienniku Vulcan, kopiując do niego ze szkolnego wzoru:**
    - a) **nazwę i numer polisy,**
    - b) **miejsce i datę wycieczki,**
    - c) **imiona i nazwiska osób objętych indywidualnym ubezpieczeniem, a także**
  - **listy uczniów nie uczestniczących** w wycieczce – Zał. nr 4 (**można skorzystać ze wzoru w dzienniku Vulcan, dodając do niego ze szkolnego wzoru informację o pobycie ucznia w domu**)i dołączenia ich do dokumentacji wycieczki.

W przypadku wyjścia klasy, listę uczniów nie uczestniczących należy dostarczyć do wicedyrektora szkoły układającego zastępstwa.
- 10. Osobami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo uczniów podczas wycieczki są:
  - **kierownik wycieczki** – Zał. nr 5 i
  - **opiekunowie grup** – Zał. nr 6. Dodatkowo należy wypełnić **oświadczenie o niekaralności** w przypadku opiekuna - osoby niebędącej pracownikiem pedagogicznym szkoły - Zał. nr 7. Opieka ich ma charakter ciągły.
- 11. Miejscem zbiórki uczniów rozpoczynającej i kończącej wycieczkę jest plac szkolny (lub inne miejsce wyznaczone przez organizatora), gdzie uczniowie są przyprowadzani i odbierani pod opieką rodziców.
- 12. Udział uczniów w wycieczce wymaga pisemnej **zgody rodziców/** opiekunów prawnych
  - Zał. nr 8. (**można skorzystać ze wzoru w dzienniku Vulcan, dodając do niego ze szkolnego wzoru miejsce i datę wycieczki.**)
- 13. W przypadku, gdy któryś z uczniów nie bierze udziału w wycieczce, rodzice składają **pisemne oświadczenie** – Zał. nr 9. Oświadczenia stanowią integralną część dokumentacji wycieczki.
- 14. Opiekun wycieczki obowiązany jest sprawdzić stan liczbowy uczniów przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do punktu docelowego.

15. Zabrania się prowadzenia wycieczek podczas burzy, śnieżyicy, gołoledzi.
16. W razie wypadku uczestników wycieczki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.
17. Przy wyjściu organizowanym poza teren szkoły w obrębie tej samej miejscowości opiekę stanowi minimum jeden nauczyciel na klasę (do liczebności grupy wynoszącej 30 uczniów). Wychowawca/nauczyciel może zwrócić się do dyrektora szkoły o wyznaczenie dodatkowego opiekuna uzasadniając jego potrzebę.
18. Przy wyjściu (wyjeździe) z uczniami poza obręb miejscowości, w której usytuowana jest szkoła na wycieczki przedmiotowe lub krajoznawczo - turystyczne powinien być zapewniony przynajmniej **jeden opiekun dla grupy 15 uczniów**. W przypadku turystyki kwalifikowanej (wysokogórskiej, kajakarskiej, rowerowej i innych jej form) na jednego opiekuna nie powinno przypadać więcej niż 10 uczniów, jeżeli przepisy szczegółowe nie przewidują mniejszej liczebności uczestników.
19. W przypadku organizowania wyjazdów środkami lokomocji obowiązuje jeden opiekun na 15 uczniów.
20. Przy indywidualnym wyjściu oddziału klasowego z wychowawcą/nauczycielem poza teren szkoły w obrębie tej samej miejscowości wychowawca wypełnia **KARTĘ WYJŚCIA** -Zał. Nr 2, którą składa u wicedyrektora szkoły organizującego zastępstwa.
21. W przypadku wyjścia w ramach własnych godzin zajęć lekcyjnych wychowawca/nauczyciel składa kartę przed wyjściem u wicedyrektora szkoły organizującego zastępstwa.
22. W przypadku wyjścia w ramach innych godzin zajęć lekcyjnych wychowawca/nauczyciel składa kartę 7 dni przed wyznaczonym terminem wyjścia u wicedyrektora szkoły organizującego zastępstwa.
23. Przy wyjściu na rekolekcje nie obowiązuje wychowawców/nauczycieli pkt.18 dotyczący składania KARTY WYJŚĆ.
24. Po zapoznaniu się z kartą wycieczki/wyjścia dyrektor szkoły może zwiększyć liczbę opiekunów, jeżeli wynika to ze specyfiki wyjazdu i grupy.
25. W przypadku organizowania wyjść, **wyjazdów łączonych** (kilka klas równocześnie w to samo miejsce) liczba opiekunów dotyczy całej grupy. Jest jeden kierownik dla całej grupy, który przygotowuje jedną kartę wycieczki.
26. Kierownikiem wycieczki jest osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły.
27. Dyrektor szkoły może wyrazić zgodę na łączenie funkcji kierownika i opiekuna wycieczki.
28. Opiekunami wycieczki powinni być nauczyciele albo, w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły, inne osoby wynikające z przepisów prawa.
29. Wskazane jest, aby uczestnicy wycieczki mieli dostęp do telefonu komórkowego.
30. Kierownik wycieczki jest odpowiedzialny za złożenie dokumentacji wycieczki w terminie:
  - wycieczki krajowe – 7 dni przed wyjazdem
  - wycieczki zagraniczne – 14 dni przed wyjazdem.
31. Dokumentację wycieczki stanowią:
  - **karta wycieczki** - wymóg dotyczący karty wycieczki zatwierdzanej przez dyrektora szkoły dotyczy wszystkich form wycieczek (krajowych i zagranicznych),
  - **lista uczestników wycieczki** - powinna zawierać:
    - nazwisko i imię ucznia, nr telefonu rodzica lub rodziców,
  - **lista uczestników zagranicznej wycieczki objętych dodatkowym** ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia - Zał. nr 13 (dotyczy także wycieczek krajowych, jeżeli takie dodatkowe ubezpieczenie jest wykupywane) — powinna zawierać:
    - nazwisko, imię ucznia, datę urodzenia ,
  - **pisemna zgoda** – oświadczenie rodziców/opiekunów na udział dziecka w wycieczce oraz **informacje dla wyjeżdżających** (dla rodziców),
  - **oświadczenie rodziców/opiekunów, których dziecko nie uczestniczy** w wycieczce o uczestniczeniu w zajęciach szkolnych z wyznaczoną klasą lub nie uczęszczaniu do szkoły i przebywaniu pod opieką rodziców,

- **regulamin uczestnika wycieczki** (podpisany przez uczestników) – Zał. nr 10,
  - **zadania kierownika** danej wycieczki zaakceptowane i podpisane przez kierownika – Zał. nr 5,
  - **zadania opiekuna** danej wycieczki zaakceptowane i podpisane przez opiekunów – Zał. nr 6,
  - **rozliczenie finansowe wycieczki** – Zał. nr 11,
  - **zgoda na udostępnienie danych osobowych** – Zał. nr 12.
32. Dokumentacja powinna być sporządzona w **dwu** egzemplarzach, z których **jeden** pozostaje w sekretariacie, **drugi** zabiera ze sobą kierownik wycieczki. Po wycieczce **dokumenty** wycieczki pozostają w teczce wychowawcy do zakończenia etapu edukacyjnego.
  33. Na wypadek zmiany warunków pogodowych, należy mieć przygotowany program zastępczy wycieczki.
  34. Wszystkie wycieczki krajowe i zagraniczne powinny być odnotowane w dzienniku lekcyjnym w module wycieczek.
  35. Wszystkie wyjścia poza teren szkoły zaplanowane w ramach innych godzin lekcyjnych niż zajęcia nauczyciela powinny być odnotowane w dzienniku lekcyjnym jako wyjście w module wycieczki.
  36. Organizujący wycieczkę lub wyjście wychowawca/nauczyciel zobowiązany jest zapoznać uczestników z regulaminem wycieczki lub zasadami bezpieczeństwa obowiązującymi podczas wycieczki lub wyjścia.

PRZEJAZD AUTOKAREM

1. Nauczyciel organizujący wycieczkę wynajętym środkiem transportu (autokar, bus) zobowiązany jest do wykonania następujących czynności:
  - a. przed każdym wyjazdem wezwać policję, która zbada stan techniczny autokaru i stan trzeźwości kierowcy (lub upoważnić do tej czynności rodziców uczniów),
  - b. sprawdzić, czy uczestnicy wycieczki nie mają (przeciwwskazań do podróżowania środkami lokomocji choroba lokomocyjna i inne schorzenia) oraz czy posiadają zaordynowane przez lekarza leki,
  - c. dopilnować umieszczenia bagażu w schowkach i rozmieszczenia uczestników wycieczki na uzgodnionych wcześniej miejscach w autokarze,
  - d. opiekunom wyznaczyć miejsca przy drzwiach i na końcu autobusu (w zależności od liczby opiekunów),**
  - e. ustalić i poinformować pozostałych opiekunów, gdzie znajdują się podręczna apteczka (jej wyposażenie), gaśnice i wyjścia bezpieczeństwa,
  - f. upewnić się, czy w autokarze jest dostępny telefon komórkowy,
  - g. zabrać do autokaru pojemnik z wodą, papier higieniczny, chusteczki higieniczne, woreczki foliowe do utrzymania czystości,
  - h. w czasie jazdy zabronić uczestnikom przemieszczania się po autokarze i podróżowania w pozycji stojącej, blokowania zamków, otwierania drzwi, samowolnego otwierania okien w czasie podróży wyrzucania jakichkolwiek przedmiotów z pojazdu i rzucania przedmiotami,
  - i. podczas jazdy trwającej kilka godzin zarządzić przerwy (15 – 30 minut),
  - j. w czasie postoju (wyłącznie na parkingu lub stacji benzynowej) zabronić uczestnikom wycieczki: wchodzenia na jezdnię, przechodzenia na drugą stronę jezdni, dopilnować, aby podczas wsiadania i wysiadania dzieci włączone były światła awaryjne, po każdym zakończonym postoju sprawdzić obecność.

DYSKOTEKI SZKOLNE

1. Wychowawcy i nauczyciele zobowiązani są do utrzymania porządku w czasie dyskoteki, pełniąc dyżury w wyznaczonych miejscach.
2. Nad przebiegiem dyskoteki nadzór pełni wicedyrektor szkoły i wyznaczeni opiekunowie lub wychowawcy klasy.
3. W dyskotekach szkolnych uczestniczą jedynie uczniowie SP 18.
4. Organizatorzy dyskoteki nie ponoszą odpowiedzialności za pozostawione na terenie szkoły rzeczy wartościowe (np. telefony komórkowe, biżuterię, pieniądze itp.), jeśli nie zostały one wcześniej oddane pod opiekę wychowawców/opiekunów.
5. Opieką w czasie dyskoteki objęci są tylko uczniowie, którzy znajdują się w budynku szkoły.
6. Uczeń biorący udział w dyskotece nie może opuszczać budynku w trakcie jej trwania. Może to uczynić tylko za pisemną zgodą rodziców o powrocie samodzielnym do domu po zakończeniu dyskoteki. W innych wypadkach rodzice ucznia zawiadamiani są telefonicznie o zamiarze opuszczenia zabawy przez ich dziecko.
7. Rodzice, którzy w oświadczeniu nie wyrazili zgody na powrót samodzielnego dziecka do domu – odbierają je indywidualnie lub wyznaczają pisemnie prawnego opiekuna, który może dziecko odebrać.

Wzór oświadczenia :

Wyrażam zgodę na udział mojego dziecka .....
w dyskotece szkolnej w dniu ..... .Oświadczam, iż znam i akceptuję godziny
rozpoczęcia i zakończenia dyskoteki szkolnej.

Jednocześnie informuję, iż moje dziecko (podkreśl właściwe):

- powraca z dyskoteki samodzielnie
- zobowiązuję się do odebrania osobistego (rodzice/prawni opiekunowie)
- upoważniam do odbioru dziecka następującą osobę dorosłą:

.....

W przypadku upoważnienia do odbioru dziecka osób nie będących rodzicami/prawnymi opiekunami zapewniam bezpieczeństwo dziecka w drodze pomiędzy szkołą, a miejscem zamieszkania.

Zielona Góra dn.,.....

.....

(podpis rodzica lub prawnego opiekuna)

8. W czasie dyskoteki zakazane są niebezpieczne zabawy oraz zachowania zagrażające bezpieczeństwu.

ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA DZIECKA W SIECI

1. Wszystkie komputery, z których korzystają uczniowie są zabezpieczone odpowiednim oprogramowaniem utrudniającym uczniom dostęp do treści niepożądanych.
2. Uczniowie mogą korzystać z Internetu wyłącznie pod kontrolą nauczyciela.
3. W trakcie zajęć lekcyjnych uczniowie mają obowiązek:
  - nie przekazywać danych osobowych;
  - nie otwierać poczty elektronicznej bez zgody nauczyciela;
  - nie korzystać z komunikatorów;
  - nie zapisywać na dysku komputerów ściągniętych z Internetu plików graficznych, muzycznych, filmowych itp.
  - nie umieszczać treści obraźliwych na stronach www i na dysku komputera.
  - przestrzegać netykiety;
  - w razie wystąpienia sytuacji kłopotliwej, niejasnej zwrócić się do nauczyciela o pomoc.
5. Nauczyciel-wychowawca ma obowiązek uświadomić rodzicom zagrożenia związane z Internetem.
6. Wszystkie incydenty, które nauczyciel uzna za szkodliwe, ma obowiązek zgłosić dyrektorowi szkoły, a dyrektor instytucjom zajmującym się ściganiem przestępstw internetowych.

SPRAWOWANIE OPIEKI NAD UCZNIEM W DNI WOLNE OD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

1. Do końca września każdego roku szkolnego Dyrektor szkoły w porozumieniu z Radą Pedagogiczną i Radą Rodziców określa wolne dni od zajęć dydaktycznych (nie dotyczy sobót i niedziel). O terminach dni i ich ilości powiadamia społeczność szkolną w zarządzeniu.
2. Dyrektor szkoły z wyprzedzeniem tygodniowym informuje rodziców/prawnych opiekunów dzieci o planowanej organizacji zajęć opiekuńczych w określone dni wolne od zajęć dydaktycznych. Informacja przekazana jest na stronie www szkoły.
3. W tym dniu uczniowie są pod opieką wychowawców świetlicy oraz nauczycieli wyznaczonych przez Dyrektora szkoły.

II. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH TRUDNYCH I ZAGRAŻAJĄCYCH BEZPIECZEŃSTWU

1. POWIADAMIANIE RODZICÓW/PRAWNYCH OPIEKUNÓW UCZNIĄ O TRUDNYCH SYTUACJACH WYCHOWAWCZYCH.

1.	Powiadomić telefonicznie, osobiście lub pisemnie rodziców / prawnych opiekunów o trudnych sytuacjach wychowawczych, korzystając z danych osobowych zapisanych w dzienniku lekcyjnym.	Wychowawca	✓
2.	Sporządzić notatkę o zdarzeniu w dzienniku lekcyjnym w rubryce „Kontakty wychowawcy z rodzicami”.	Wychowawca	
3.	W przypadku nieobecności wychowawcy zachować obowiązującą w szkole drogę służbową (wychowawca, pedagog, dyrekcja).	Nauczyciele	
4.	W sytuacji zgłoszenia przez rodziców lub prawnych opiekunów zmiany miejsca pobytu na okres dłuższy niż jedna doba, uzyskać od rodziców dane kontaktowe (adres i telefon kontaktowy).	Wychowawca	
5.	W przypadku braku informacji od rodziców o zmianie miejsca ich pobytu, opieka nad dzieckiem w szczególnie trudnych sytuacjach wychowawczych zostanie przekazana odpowiednim instytucjom.	Dyrektor szkoły	
6.	W każdej sytuacji wymagającej dodatkowej pomocy, decyzję o wezwaniu policji podejmuje dyrektor szkoły.	Dyrektor szkoły	

2. SAMOWOLNE OPUSZCZENIE ZAJĘĆ SZKOLNYCH PRZEZ UCZNIĄ / NIEUSPRAWIEDLIWIONA NIEOBECNOŚĆ UCZNIĄ

1.	Telefonicznie powiadomić rodziców/opiekunów prawnych ucznia o nieobecności w celu ustalenia jej przyczyny. Odnotować ten fakt w dzienniku lekcyjnym.	Wychowawca	✓
2.	Na wniosek rodzica/opiekuna usprawiedliwić <u>uzasadnioną</u> nieobecność ucznia w szkole. Jeżeli rodzic nie wiedział o nieobecności ucznia, pozostawić w dzienniku szkolnym nieobecność nieusprawiedliwioną.	Wychowawca	
3.	Gdy brak jest kontaktu z rodzicami ucznia, wysłać powiadomienie przez pocztę elektroniczną dziennika VULCAN i pisemne zawiadomienie do rodziców/opiekunów prawnych ucznia informujące o nieobecności ucznia w szkole i wyznaczyć rodzicom termin stawienia się w szkole. W przypadku braku informacji ze strony rodziców o nieobecności ucznia dłuższej niż tydzień wychowawca zobowiązany jest do kontaktu z rodzicami ucznia i ustalenia przyczyny nieobecności.	Wychowawca	
4.	W przypadku zdiagnozowania wagarów ucznia przeprowadzić rozmowę z uczniem, powiadomić rodziców/prawnych opiekunów, poinformować o konsekwencjach, sporządzić odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym. Nieobecność nieusprawiedliwiona skutkuje zgodnie z systemem oceniania obowiązującym w szkole obniżeniem oceny z zachowania.	Wychowawca	
5.	W przypadku powtarzających się nieusprawiedliwionych nieobecności ucznia wychowawca powiadamia dyrektora. Dyrektor zwołuje komisję opiekuńczo-wychowawczą i wzywa na nią rodziców/prawnych opiekunów. W obecności pedagoga zobowiązuje rodziców/prawnych opiekunów do częstych kontaktów telefonicznych ze szkołą i kontrolowania frekwencji dziecka. Przedstawia konsekwencje, jakie może ponieść uczeń (kary przewidziane w statucie szkoły) oraz jakie mogą być wyciągnięte wobec rodziców, gdy uczeń nie będzie realizował obowiązku szkolnego (kary administracyjne).	Dyrektor szkoły/ wicedyrektor	
6.	W przypadku wystąpienia kolejnych dni nieusprawiedliwionej nieobecności pedagog szkolny wysła pisemne zawiadomienie do rodziców/prawnych opiekunów o absencji ucznia i nierealizowaniu przez niego obowiązku szkolnego (wezwanie do szkoły).	Pedagog	
7.	Na spotkaniu z rodzicami Dyrektor informuje o wszczęciu postępowania administracyjnego i administracyjnej egzekucji realizacji obowiązku szkolnego przez organ prowadzący. Dalsze postępowanie leży w gestii organu prowadzącego.	Dyrektor/ Organ prowadzący	

Podstawa prawna:

Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) - art. 19 ust.

3. UŻYWANIE TELEFONU KOMÓRKOWEGO PRZEZ UCZNIĄ PODCZAS LEKCJI

Żaden pracownik szkoły nie jest upoważniony do włączania i wyłączania skonfiskowanego telefonu dziecka. Nie wolno go używać ani wykonywać na nim żadnych operacji. Jeśli telefon dzwoni i jego dźwięk przeszkadza w miejscu, w którym został zdeponowany - należy nakazać uczniowi jego wyłączenie, ale nie wolno tego robić nauczycielowi ani nawet dyrektorowi szkoły.

1.	W sytuacji łamania zakazu używania telefonu podczas lekcji nakazać uczniowi oddanie telefonu.	Nauczyciel	✓
2.	Wydać polecenia wyłączenia lub wyciszenia telefonu.	Nauczyciel	
3.	Opisać telefon danymi ucznia i zdeponować go w gabinecie dyrektora lub pedagoga.	Nauczyciel	
4.	Sporządzić notatkę służbową.	Pedagog lub Dyrektor szkoły	
5.	Powiadomić wychowawcę.	Nauczyciel	
6.	Poinformować rodziców o zaistniałej sytuacji i możliwości odbioru telefonu.	Wychowawca	
7.	Oddać telefon rodzicowi/prawnemu opiekunowi, najlepiej w obecności ucznia, z pouczeniem dotyczącym zasad korzystania z telefonu na terenie szkoły.	Wychowawca	

4. ZAGROŻENIE ZDROWIA BĄDŹ ŻYCIA W WYNIKU WYPADKU

1.	Sprawować ciągłą opiekę nad dzieckiem, które uległo wypadkowi i grupą.	Nauczyciel	✓
2.	Wysłać dwóch uczniów po najbliższą osobę dorosłą lub wezwać pomoc telefonicznie.	Nauczyciel	
3.	Zawiadomić pielęgniarkę i dyrekcję, a jeżeli wymaga tego sytuacja, pogotowie ratunkowe.	Nauczyciel	
4.	Udzielić dziecku pomocy przedmedycznej do czasu przybycia pielęgniarki lub pogotowia ratunkowego.	Nauczyciel	
5.	Powiadomić rodziców ucznia.	Nauczyciel	
6.	Powiadomić społecznego inspektora pracy.	Nauczyciel	
7.	Powiadomić Radę Rodziców.	Dyrektor	
8.	Zabezpieczyć miejsce wypadku.	Nauczyciel	
9.	Powołać zespół powypadkowy.	Dyrektor	
10.	Zespół zabezpiecza i bada okoliczności wypadku.	Zespół powypadkowy	
11.	Przewodniczący zespołu powypadkowego informuje rodziców/prawnych opiekunów o przysługujących mu prawach w czasie postępowania powypadkowego,	Społeczny Inspektor Pracy	
12.	Sporządzenie protokołu powypadkowego.	Zespół powypadkowy	
13.	Zatwierdzenie protokołu powypadkowego.	Dyrektor	
14.	Omówienie na radzie pedagogicznej wypadków uczniów i sposobów im zapobiegania.	Dyrektor Społeczny Inspektor Pracy	

1. Każdy wypadek, nawet najdrobniejszy, musi być zgłoszony dyrektorowi szkoły, społecznemu inspektorowi pracy oraz wychowawcy klasy.
2. Społeczny inspektor pracy spisuje protokół z zaistniałego wypadku.
3. Wpisu w protokole dokonuje społeczny inspektor pracy po przesłuchaniu świadków wypadku.
4. Dokumentację powypadkową stanowią:
  - zawiadomienie o wypadku (organ prowadzący, pracownik bhp, społeczny inspektor pracy, rada rodziców- w przypadku wypadków lekkich, natomiast w przypadku wypadków ciężkich dodatkowo należy powiadomić Kuratorium Oświaty i Prokuraturę, w przypadku zatruc Sanepid),
  - protokół ustalenia przyczyn wypadku,
  - protokół przesłuchania świadków,
  - zaświadczenie lekarskie,
  - szkic miejsca wypadku (w sytuacji koniecznej).
5. Dokumentacja powyższa musi być przygotowana w ciągu 14 dni, a następnie oddana do podpisania rodzicom poszkodowanego.
6. Dziecko z niedyspozycją powinno mieć zapewnioną opiekę ze strony osoby dorosłej. Pielęgniarka szkolna lub nauczyciel informuje rodziców/prawnych opiekunów o niedyspozycji dziecka. Rodzice/prawni opiekunowie mają obowiązek odebrać dziecko ze szkoły.
7. W przypadku urazu głowy, kończyn, podejrzenia o urazy wewnętrzne, bądź też utraty przytomności należy bezwzględnie wezwać pogotowie ratunkowe i powiadomić rodziców dziecka.
8. Pogotowie ratunkowe i policję należy bezwzględnie wezwać w przypadku potrącenia przez samochód lub inny pojazd.

UCZEŃ – SPRAWCĄ CZYNU KARALNEGO LUB PRZESTĘPSTWA

Odpowiedzialność za czyny karalne następuje w wieku od ukończenia 13 do ukończenia 17 lat. Odpowiedzialność za przejawy demoralizacji następuje do ukończenia lat 18 (bez określenia dolnej granicy wiekowej).

5. UCZEŃ KTÓRY, NIE UKOŃCZYŁ 18 LAT PRZEJAWIA ZACHOWANIA ŚWIADCZĄCE O DEMORALIZACJI

1.	Powiadomić wychowawcę klasy, dyrektora szkoły i pedagoga.	Nauczyciel	✓
2.	Wezwać rodziców/opiekunów.	Wychowawca	
3.	Przeprowadzić rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązać <ul style="list-style-type: none"> • ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, • rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom udział dziecka w zajęciach socjoterapeutycznych. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję.	Wychowawca Pedagog Dyrektor	
4.	Sporządzić notatkę z podjętych działań.	Wychowawca, Pedagog	

5.	Powiadomić sąd lub policję w przypadku wykorzystania przez szkołę wszystkich dostępnych jej środków oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, socjoterapeutą, psychologiem, itp.), bez oczekiwanych rezultatów. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.	Dyrektor	
6.	Zastosować wobec ucznia karę regulaminową przewidzianą w statucie szkoły.	Wychowawca	

6. AGRESJA UCZNIA WOBEC NAUCZYCIELA

1.	Zwrócić uwagę uczniowi, że jego zachowanie ma charakter agresywny. Reagować na zachowanie agresywne ucznia w momencie, gdy takie zachowanie się pojawia.	Nauczyciel	✓
2.	Poinformować ucznia oraz całą klasę, że zostały przekroczone normy i jakie konsekwencje grożą uczniowi za ich przekroczenie.	Nauczyciel	
3.	Powiadomić wychowawcę klasy o zdarzeniu.	Nauczyciel	
4.	Przeprowadzić rozmowę ze sprawcą agresji poza klasą. Nauczyciel planując spotkanie z uczniem powinien: <ul style="list-style-type: none"> ustalić niezbyt odległy termin spotkania, bo oczekiwanie na rozmowę będzie obciążające emocjonalnie, nazwać normy, jakie uczeń złamał, przeprowadzić rozmowę z pedagogiem, psychologiem, innymi nauczycielami mającymi dobry kontakt z uczniem, określić czas i miejsce umożliwiające spokojną rozmowę, określić cel rozmowy (wyjaśnić przyczyny złego zachowania ucznia, doprowadzić do tego, by podobne zachowania nie powtarzały się). W rozmowie ze sprawcą agresji wobec nauczyciela uczestniczy pedagog lub dyrektor. Pedagog lub dyrektor powinien: <ul style="list-style-type: none"> stworzyć klimat sprzyjający rozmowie, powstrzymać się od obwiniania, zawstydzania, grożenia i potępienia, wyjaśnić powody rozmowy, mówić o faktach, konkretnych zachowaniach, nie uogólniać, wysłuchać, co ma do powiedzenia uczeń, powiedzieć, jakie złamał normy i zasady, oraz jaką szkodę poniósł nauczyciel w związku z jego zachowaniem, powiedzieć, jakie uczeń poniesie konsekwencje (powinny być one powiązane z tym, co zrobił i zmierzać w kierunku naprawienia wyrządzonej szkody lub krzywdy). Sposób, w jaki to zrobi, może być ustalony wspólnie z nauczycielem, powiedzieć o dalszych krokach, jakie nauczyciel zamierza podjąć np. powiadomienie rodziców, kary zgodne z przepisami wewnątrzszkolnymi. 	Wychowawca	
	Jeśli pojedyncze uwagi nie dają efektu i uczeń wciąż jest agresywny:		
5.	Regularnie rozmawiać z agresywnym uczniem i włączać do współpracy pedagoga i rodziców.	Wychowawca	
6.	Poinformować dyrektora o agresywnym zachowaniu ucznia wobec nauczyciela.	Wychowawca	
7.	W obecności pedagoga i wychowawcy klasy spisać z uczniem i jego rodzicami kontrakt o oczekiwaniach wobec ucznia i konsekwencjach za ich łamanie.	Pedagog Wychowawca	

8.	Czuwać nad przestrzeganiem przez ucznia przyjętych ustaleń (monitorowanie zachowań).	Psycholog, Pedagog	
9.	Wymierzać przewidziane w statucie sankcje w razie niewywiązywania się ucznia z kontraktu.	Wychowawca	
10.	W sytuacji braku poprawy zachowań włączyć ucznia za zgodą rodziców w zajęcia socjoterapeutyczne.	Pedagog Psycholog	
11.	Wychowawca klasy omawia problem z uczniami klasy (godzina do dyspozycji wychowawcy klasy) i rodzicami (zebranie rodziców).	Wychowawca	

7. AGRESYWNE ZACHOWANIA WOBEC INNYCH UCZNIÓW.

1.	Po zauważeniu agresywnego zachowania, należy jak najszybciej je przerwać.	Nauczyciel	✓
2.	Poinformować o zdarzeniu wychowawcę, który ocenia sytuację i wyciąga konsekwencje.	Nauczyciel	
3.	Poinformować o agresywnym zachowaniu i jego konsekwencjach rodziców/opiekunów uczniów i fakt ten odnotować w obowiązującej dokumentacji (dzienniku elektronicznym, kontrakcie itp.)	Wychowawca	
4.	W przypadku powtarzających się zdarzeń lub szczególnie agresywnego zachowania, przekazać informacje pedagogowi szkolnemu i ustalić z nim dalsze postępowanie.	Wychowawca	
5.	W obecności pedagoga i wychowawcy klasy spisać z uczniem i jego rodzicami kontrakt o oczekiwaniach wobec ucznia i konsekwencjach za ich łamanie.	Pedagog Wychowawca	
6.	Czuwać nad przestrzeganiem przez ucznia przyjętych ustaleń (monitorowanie zachowań).	Wychowawca, Pedagog	
7.	W sytuacji braku wskazań do pracy z uczniem (opinii lub orzeczenia poradni specjalistycznej) zasugerowanie rodzicom badania dziecka w poradni pod kątem problemu agresji i przemocy.	Pedagog	
8.	W sytuacji braku poprawy zachowania ucznia ustalić termin spotkania z rodzicami (komisja opiekuńczo-wychowawcza) i wezwać rodziców pisemnie do stawiennictwa w szkole. W komisji uczestniczy uczeń, rodzice/prawni opiekunowie, wychowawca, pedagog/psycholog, dyrektor/wicedyrektor.	Pedagog	
9.	Wymierzać przewidziane w statucie sankcje w razie niewywiązywania się ucznia z kontraktu.	Wychowawca	
10.	W sytuacji braku współpracy z rodzicami i braku poprawy zachowania dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny celem wyjaśnienia sytuacji rodzinnej ucznia i sprawowania nad nim opieki.	Dyrektor	

8. STWIERDZENIE PRZEMOCY FIZYCZNEJ WŚRÓD UCZNIÓW

1.	Odizolować sprawcę od innych uczniów zawsze pod opieką innego nauczyciela, pedagoga. Sprawca przemocy nie może zostać sam.	Nauczyciel	✓
2.	Ustalić, kto i w jakim stopniu został poszkodowany na podstawie obserwacji oraz informacji od świadków zajścia.	Nauczyciel Pedagog	
3.	Udzielić poszkodowanym pierwszej pomocy przedmedycznej. W razie potrzeby, wezwać wykwalifikowaną pomoc medyczną (pogotowie ratunkowe).	Nauczyciel, Dyrektor	
4.	Udzielić wsparcia ofierze m.in. poprzez rozmowę, stworzenie atmosfery bezpieczeństwa (np. podanie herbaty, umożliwienie kontaktu telefonicznego z rodzicami na życzenie ucznia).	Wychowawca/ Nauczyciel	
5.	Powiadomić rodziców ucznia poszkodowanego/ofiary o zaistniałym zdarzeniu. Odnotować ten fakt w dzienniku lekcyjnym.	Wychowawca	
6.	Ustalić okoliczności czynu, świadków zdarzenia oraz zabezpieczyć dowody. Niezwłocznie wezwać policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia. <ul style="list-style-type: none"> niezwłocznie powiadomić policję w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana, zabezpieczyć ewentualne dowody przestępstwa, lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazać je policji. 	Pedagog Dyrektor	
7.	Wezwać do szkoły rodziców ucznia - sprawcy. Jeśli nie ma z nimi kontaktu telefonicznego, można wezwać ich listownie za potwierdzeniem odbioru (w celu udokumentowania podjętych działań).	Wychowawca	
8.	W obecności rodziców, wychowawcy i pedagoga zobowiązać ucznia - sprawcę przemocy - do natychmiastowego zaprzestania nagannego zachowania, poprzez spisanie kontraktu z uczniem.	Pedagog Wychowawca	
9.	Zastosować właściwą karę zgodnie z prawem wewnątrzszkolnym wobec ucznia, któremu udowodniono winę.	Dyrektor	
10.	Stale monitorować zachowania ucznia-sprawcy przemocy.	Pedagog Wychowawca Inni Nauczyciele	
11.	Stosować oddziaływania wychowawcze (opieka wychowawcza, pomoc psychologiczna, udział w terapii itp.) wobec ofiary sprawcy.	Pedagog Psycholog Wychowawca inni nauczyciele	

9. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU SPRAW SPORNYCH I KONFLIKTÓW.

- 1) Konflikt pomiędzy uczniami na terenie klasy, rozstrzyga wychowawca klasy. Pomocą służy mu pedagog szkolny i psycholog. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów.
- 2) Konflikt pomiędzy uczniami różnych klas rozstrzyga pedagog szkolny we współpracy z psychologiem i wychowawcami klas. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów.

- 3) Konflikt pomiędzy uczniem i nauczycielem – rozstrzyga dyrektor szkoły wspólnie z pedagogiem szkolnym i wychowawcą ucznia. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice ucznia.

ROZWIĄZYWANIE KONFLIKTÓW METODĄ „6. KROKÓW”

1.	Osoba zobowiązana do rozwiązywania konfliktu (mediator) wraz ze stronami konfliktu definiuje problem. Ważne, żeby strony skoncentrowały się na sprawie, a nie na osobach. W przypadku dużych emocji związanych z konfliktem, można spotkać się z każdą ze stron osobno.	✓
2.	Mediator spisuje wszystkie możliwe rozwiązania. Warto zastosować metodę „burzy mózgów”, aby strony wytworzyły możliwie dużo rozwiązań bez oceniania ich jakości.	
3.	Strony konfliktu wraz z mediatorem oceniają zaproponowane pomysły pod kątem możliwości ich zrealizowania, a także sprawiedliwości wobec stron konfliktu. Strony wskazują na występujące niedoskonałości rozwiązań i eliminują te, które nie zaspokajają ich potrzeb.	
4.	Mediator wybiera satysfakcjonujące obie strony rozwiązanie.	
5.	Mediator ustala sposoby wprowadzenia wybranego rozwiązania w życie oraz wyznacza termin, w którym strony poinformują go o efektach zastosowanego rozwiązania.	
6.	Mediator sprawdza, jak funkcjonuje rozwiązanie po jakimś czasie, czy problem przestał istnieć oraz czy strony są zadowolone z tego, co uzyskały.	

Podstawa prawna:

Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) - art. 39 ust. 1 pkt 1

10. PRZYPADEK KRADZIEŻY, ZNISZCZENIA MIENIA, ZASTRASZANIA, WYMUSZANIA LUB WYŁUDZANIA.

1.	Nauczyciel, który uzyskał informację o zdarzeniu informuje niezwłocznie dyrektora szkoły, rodziców i pedagoga.	Nauczyciel, Wychowawca	✓
2.	Dyrektor zleca wyjaśnienie sprawy pedagogowi i wychowawcy.	Wychowawca Pedagog	
3.	Pedagog i wychowawca ustalają okoliczności zdarzenia, świadków, sprawcę. Informują o ustalonych okolicznościach zdarzenia dyrektora szkoły.	Wychowawca Pedagog	
4.	Zawiadomić rodziców ucznia poszkodowanego, jak i podejrzanego – o podjętych działaniach mających na celu wyjaśnienie sprawy.	Dyrektor	
5.	Zorganizować spotkanie rodziców sprawcy i poszkodowanego; ustalić konsekwencje wobec sprawcy oraz formy zadośćuczynienia poszkodowanemu; Sporządzić protokół ze spotkania.	Pedagog Dyrektor	
6.	W szczególnych wypadkach informuje się o zdarzeniu policję.	Dyrektor	

11. STWIERDZENIE PALENIA TYTONIU PRZEZ UCZNIA.

1.	Zgłosić fakt wychowawcy.	Nauczyciel	✓
2.	Powiadomić o fakcie rodziców/prawnych opiekunów ucznia oraz dyrekcję.	Wychowawca Pedagog	
3.	Przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą i profilaktyczną - powiadomić ucznia w obecności rodziców o konsekwencjach zdrowotnych i prawnych palenia przez osoby niepełnoletnie.	Wychowawca Pedagog	
4.	Zlecić uczniowi: <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie gazetki szkolnej na temat szkodliwości palenia, • przygotowanie referatu lub prezentacji na lekcję wychowawczą. 	Wychowawca Pedagog	
5.	Stale monitorować zachowanie ucznia.	Wychowawca	

12. PODEJRZENIE, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE NARKOTYKI

Nauczycielowi nie wolno przeglądać rzeczy osobistych ucznia, dokonywać jego rewizji, przeszukiwać plecaka, nawet jeśli zachodzi uzasadnione prawdopodobieństwo, że dokonał kradzieży lub posiada niedozwolone środki odurzające. Tylko policja ma prawo przeszukać ucznia (art. 219 kodeksu postępowania karnego).

1.	W obecności innej osoby (nauczyciela, pedagoga) należy zażądać, aby uczeń przekazał substancję przypominającą narkotyk, pokazał zawartość plecaka oraz kieszeni.	Nauczyciel	✓
2.	O swoich spostrzeżeniach powiadomić dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wezwać ich do natychmiastowego stawiennictwa.	Wychowawca	
3.	Ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję.	Wychowawca, Pedagog	
4.	Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, zabezpieczyć i bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji.	Dyrektor	
5.	Udokumentować całe zdarzenie - sporządzić możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.	Dyrektor	
6.	Wezwać policję, gdy uczeń mimo wezwania odmawia dobrowolnego przekazania substancji i pokazania zawartości plecaka (kieszeni).	Dyrektor	

Jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat **czynami karnymi** w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich są:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

Podstawa prawna:

Ustawa z 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555 ze zm.) - art. 219.

13. ZNALEZIENIE PRZEDMIOTU MOGĄCEGO ZAGRAŻAĆ BEZPIECZEŃSTWU UCZNIÓW

1.	Zabezpieczyć znalezioną podejrzaną substancję (np. torebkę foliową z białym proszkiem) lub przedmiot (np. pudełko, paczkę lub torbę niewiadomego pochodzenia) przed dostępem osób niepowołanych i zniszczeniem.	Nauczyciel	✓
2.	Niezwłocznie powiadomić o zdarzeniu dyrektora szkoły.	Nauczyciel	
3.	Wezwać policję i przekazać zabezpieczony przedmiot (ewentualnie wskazać miejsce, w którym przedmiot został zabezpieczony). Udzielić policji szczegółowych informacji dotyczących zdarzenia.	Dyrektor	
4.	W porozumieniu z przybyłymi funkcjonariuszami policji, podjąć dalsze działania, w tym zapewnić bezpieczeństwo uczniom i pracownikom.	Dyrektor	
5.	Podjąć czynności niezbędne do całkowitego wyjaśnienia zdarzenia i zakończenia sprawy (np. przeprowadzić anonimową ankietę, rozmowę z uczniami, nauczycielami itp.)	Dyrektor, Pedagog Psycholog	
6.	Poinformować organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny o podjętych działaniach. Niezwłocznie - telefonicznie i możliwie szybko pisemnie.	Dyrektor	
7.	Poinformować osoby zainteresowane (nauczycieli, uczniów i ich rodziców) o rozstrzygnięciu sprawy.	Dyrektor	

Podstawa prawna:

Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) - art. 34a ust. 2 pkt 2.

14. PODEJRZENIE OBECNOŚCI NA TERENIE SZKOŁY UCZNIĄ BĘDĄCEGO POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH

1.	Powiadomić wychowawcę klasy, dyrektora szkoły i pedagoga.	Nauczyciel	✓
2.	Odizolować ucznia od reszty klasy. Ze względów bezpieczeństwa nie wolno pozostawić go samego; należy stworzyć warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.	Wychowawca/ Nauczyciel	
3.	Wezwać rodziców/opiekunów oraz lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.	Wychowawca/ Nauczyciel	
4.	Powiadomić policję, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających - odmawiają przyścia do szkoły. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.	Dyrektor	
5.	Spróbować nawiązać kontakt z uczniem i ustalić: <ul style="list-style-type: none"> • czy uczeń brał narkotyki, a jeśli tak to z kim; • jakie to były narkotyki / substancje odurzające; • w jaki sposób wszedł w ich posiadanie; 	Pedagog Dyrektor/ Wicedyrektor	

	<ul style="list-style-type: none"> • skąd miał pieniądze; • od jak dawna bierze narkotyki/inne substancje; • kto o tym wiedział. 		
6.	<p>Po przybyciu rodziców przedstawić sytuację i dotychczasowe ustalenia. Uzupełnić wyjaśnienia ucznia z udziałem rodziców.</p> <ul style="list-style-type: none"> • czy podobne przypadki zdarzały się wcześniej • co uczeń zażywał, • jak reagował, • co rodzice zrobili, żeby temu zapobiec. 	Pedagog Dyrektor/ Wicedyrektor	
7.	<p>Pozwolić rodzicom podjąć decyzję co do dalszego postępowania (np. o poddaniu dziecka badaniu na obecność środków odurzających). Przekazać ucznia pod opiekę rodzicom – przejęcie opieki nad dzieckiem rodzice potwierdzają własnoręcznym podpisem.</p> <p>Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.</p>	Dyrektor	
8.	Odnotować w sporządzonej notatce decyzję podjętą przez rodziców oraz fakt przejęcia przez nich opieki nad dzieckiem.	Dyrektor	
9.	<p>Podjąć niezbędne czynności celem całkowitego wyjaśnienia zdarzenia i zakończenia sprawy.</p> <p>Np. zlecić pedagogowi lub innemu nauczycielowi opracowanie i przeprowadzenie anonimowej ankiety wśród uczniów danej klasy.</p>	Dyrektor	
10.	Zastosować wobec ucznia karę regulaminową przewidzianą w statucie szkoły.	Wychowawca	
11.	<p>Ustalić z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia, wychowawcą klasy i pedagogiem szkolnym zasady dalszego postępowania. Sporządzić protokół z ustaleń/spisać kontrakt.</p> <p>Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to szkoła ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.</p>	Dyrektor	

Podstawa prawna:

Ustawa z 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 ze zm.) - art. 4 § 1.

Ustawa z 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 ze zm.) - art. 15 ust. 1 pkt 6.

Zarządzenie Nr 590/03 Komendanta Głównego Policji z 24 października 2003 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich.

15. PROFILAKTYKA W PRZYPADKU ZAŻYWANIA PRZEZ UCZNIÓW NARKOTYKÓW

1.	Spisać z uczniem, który zażywał narkotyki i jego rodzicami kontrakt.	dyrektor	✓
2.	Informować dyrektora, rodziców i pedagoga, za każdym razem gdy sytuacja się powtórzy; monitorować realizację zawartego z uczniem kontraktu.	wychowawca	

3.	Przeprowadzić zajęcia ukazujące szkodliwość używek dla młodego organizmu np. w formie prelekcji, filmu dydaktycznego, warsztatów.	wychowawca	
4.	Obserwować zachowania ucznia i objąć go indywidualną pomocą.	pedagog	
5.	<p>Podjąć działania zapobiegające wystąpieniu na szerszą skalę problemu narkotyków w szkole.</p> <p>a) W porozumieniu z radą pedagogiczną stworzyć uczniom możliwość bezpiecznego, anonimowego zgłaszania informacji o wszelkich przypadkach używania lub rozpowszechniania narkotyków.</p> <p>Np. założyć skrzynkę, do której uczniowie będą mogli anonimowo wrzucać kartki z informacjami lub uruchomić w tym celu specjalny adres e-mail.</p> <p>b) Zgłaszać Policji każdy przypadek zażywania narkotyków.</p> <p>c) Zorganizować spotkania z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • policją/kuratorem sądowym dotyczące prawnych aspektów zażywania/rozpowszechniania narkotyków; • przedstawicielami służby zdrowia dotyczące negatywnego wpływu używek i środków odurzających na zdrowie i psychikę młodych ludzi; <p>d) osobami wychodzącymi z uzależnień;</p> <p>e) we współpracy z pedagogiem, radą pedagogiczną, radą rodziców, organem prowadzącym podjąć działania promujące zdrowy styl życia.</p>		

16. UZYSKANIE INFORMACJI O PODŁOŻENIU BOMBY

1.	Po pozyskaniu informacji o podłożeniu w szkole bomby/ładunku wybuchowego niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły	Nauczyciel	✓
2.	Powiadomić policję i zarządzić ewakuację szkoły. Przypomnieć nauczycielom i uczniom o konieczności zachowania spokoju i sprawnej organizacji. Osobiście nadzorować ewakuację.	Dyrektor	
3.	W porozumieniu z policją podjąć dalsze działania zapewniające bezpieczeństwo uczniom i pracownikom.	Dyrektor	
4.	Odprowadzić uczniów w bezpieczne miejsce (np. poza teren szkoły) i pozostać z nimi do czasu sprawdzenia przez policję, czy bomba została podłożona (np. boisko trawiaste poza ogrodzeniem szkoły).	Nauczyciele	
5.	Po uzyskaniu zgody lub na polecenie policji, zarządzić powrót nauczycieli i uczniów do szkoły lub zwolnić ich z pracy i zajęć (po uprzednim powiadomieniu rodziców i ustaleniu sposobu odbioru dzieci).	Dyrektor	
6.	Poinformować organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny o zdarzeniu i podjętych działaniach. Niezwłocznie po zawiadomieniu policji - telefonicznie . Pisemnie w ciągu kilku dni od zdarzenia.	Dyrektor	
7.	Podjąć niezbędne czynności celem całkowitego wyjaśnienia zdarzenia i ujawnienia sprawcy, np. przeprowadzić anonimową ankietę, sprawdzić w której klasie były zapowiedziane prace klasowe itp.	Dyrektor	
8.	Poinformować osoby zainteresowane (nauczycieli, uczniów i ich rodziców) o rozstrzygnięciu sprawy.	Dyrektor	

17. PODEJRZENIE, ŻE UCZEŃ JEST OFIARĄ PRZEMOCY RODZINNEJ

1.	Przyjąć informację, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków. Zapisać datę i godzinę zgłoszenia.	Nauczyciel	✓
2.	Poinformować o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę klasy.	Nauczyciel	
3.	Poinformować pedagoga i dyrektora szkoły.	Wychowawca	
4.	Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia, wezwać lekarza.	Dyrektor	
5.	Dbając o dyskrecję, przeprowadzić rozmowę z poszkodowanym, o ile jest to możliwe (gdzie i kiedy doszło do zdarzenia lub zdarzeń, jaka była ich częstotliwość).	Wychowawca Pedagog	
6.	Wezwać do szkoły rodzica (prawnego opiekuna lub osobę z najbliższej rodziny) pokrzywdzonego, którego sprawa nie dotyczy .	Pedagog	
7.	Podjąć decyzję o wdrożeniu procedury „Niebieska Karta” i wyznaczyć pracownika, który ją przeprowadza.	Dyrektor	
8.	Niezwłocznie po wdrożeniu procedury zawiadomić przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego i przekazać mu sporządzoną dokumentację pokrzywdzonego.	Dyrektor	
9.	W przypadku osoby nieletniej zawiadomić sąd rodzinny i nieletnich.	Dyrektor	

18. POSTĘPOWANIE NA WYPADEK POŻARU

1.	Poinformować niezwłocznie dyrektora szkoły	Osoba, która zauważyła pożar	✓
2.	Dyrektor indywidualnie lub zleca sekretarzowi ogłoszenie/uruchomienie sygnału ewakuacji Sygnał alarmowy, po którym należy natychmiast opuścić szkołę – sygnał ciągły modulowany, trwający tak długo, aż wszyscy opuszczą budynek. W razie braku prądu sygnałem alarmowym jest ciągły dźwięk dzwonka ręcznego i powiadomienie ustne: „PALI SIĘ”.	Dyrektor	
3.	<ul style="list-style-type: none"> Wezwać pomoc zewnętrzną (Straż Pożarna, Pomoc medyczna, itp.) Opuścić budynek i skierować się na wyznaczone miejsce zbiórki (boisko szkolne). Przyjmować bieżące informacje o postępach w ewakuacji od pracowników. <p>W razie stwierdzenia nieobecności ucznia, należy ten fakt zgłosić strażakom, niekoniecznie dowódcy, pytając strażaka o nazwisko.</p> <ul style="list-style-type: none"> Wydawać szczegółowe polecenia i wyznaczać dodatkowe zadania (np. wyłączenie energii elektrycznej, przystąpienie do gaszenia z użyciem hydrantów). Po przybyciu służb ratowniczych przekazać niezbędne informacje. Podjąć decyzję o dalszym postępowaniu z ewakuowanymi dziećmi (Niezwłocznie powiadomić rodziców i ustalić sposób odbioru dzieci; zapewnić dzieciom opiekę). 	Dyrektor	
	<ul style="list-style-type: none"> Upewnić się, że jest możliwość wyjścia z klasy. Poinformować dzieci o konieczności szybkiego opuszczenia 	Nauczyciele	

<p>budynku (wskazać drogę wyjścia i podać miejsce zbiórki).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakazać zabierania rzeczy osobistych. • Przeliczyć wychodzących uczniów. <p>Dzieci opuszczają pomieszczenia w szyku uporządkowanym - parami. Na czoło grupy należy wyznaczyć nieformalnego przywódcę grupy klasowej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel opuszcza klasę jako ostatni. <p>Przeciwdziałać każdemu odruchowi paniki wśród dzieci.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ustawić grupę w miejscu zbiórki, sprawdzić stan osobowy. Przekazać informację dyrektorowi. • Sprawować bezustanną opiekę. <p>Sprawdzić stan zdrowia uczniów, zwracając szczególną uwagę na zawroty głowy, wymioty, kaszel, ból głowy, chwilowe omdlenia, złamania, potłuczenia, itp.; udzielić im pomocy.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Sprawdzić czy wszyscy usłyszeli i zrozumieli sygnał alarmowy (sala gimnastyczna, świetlica, stołówka, zajęcia kompensacyjne, terapeutyczne, psychologiczne, logopedyczne, korekcyjne wad postawy, gabinet pielęgniarki, stomatologa). • Pomagać w ewakuacji, współpracować z dyrektorem. 	Nauczyciele nie prowadzący lekcji	
<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnić drożność wyjść ewakuacyjnych. • Zabezpieczyć materiały niebezpieczne na terenie szkoły. a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp. • Sprawdzić pomieszczenia sanitarne, szatnie.. • Kierować strumieniami osób ewakuowanych. • Wyznaczać alternatywne drogi ewakuacji (w razie potrzeby). • Przystąpić do działań zleconych przez kierującego ewakuacją (wyłączyć zasilanie, użyć gaśnic, hydrantów...) 	Pracownicy obsługi	

W przypadku **zadymienia drogi ewakuacyjnej** - otworzyć lub wybić okna znajdujące się w pobliżu.

Drzwi do pomieszczeń, z których przenika dym należy szczelnie zamknąć.

Jeżeli wewnętrzne schody są objęte ogniem lub bardzo zadymione, ewakuację dzieci przez okna prowadzi za pomocą drabin i innego sprzętu Straż Pożarna.

Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej,

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

- Dyrektor szkoły ustala częstotliwość i zaleca przeprowadzenie **praktycznego sprawdzenia możliwości ewakuacji** uczniów i pracowników w celu określenia czasu niezbędnego do opuszczenia budynku szkoły.
- Zaleca się raz w roku przeprowadzenie próbnej ewakuacji szkoły na podstawie procedury postępowania na wypadek pożaru.
- Pracownicy szkoły zobowiązani są do dokładnego zapoznania się z procedurą i planem działań na wypadek pożaru.

19. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZAGROŻENIA EPIDEMIĄ CHOROÓB ZAKAŹNYCH

1.	Każda osoba, która otrzymała informację o podejrzeniu zachorowania lub zachorowaniu na chorobę zakaźną, niezwłocznie po uzyskaniu informacji	Dyrektor	✓
----	--	----------	---

	zobowiązana jest do przekazania jej dyrektorowi, który sprawdzi czy informacja jest prawdziwa.		
2.	Jeśli złe samopoczucie ucznia zostało zauważone w szkole i istnieje podejrzenie choroby zakaźnej, wówczas pielęgniarka szkolna umieszcza chorego ucznia w pomieszczeniu, gdzie nie przebywają inni ludzie, wzywa rodziców z poleceniem udania się z dzieckiem do lekarza lub też wzywa pogotowie, gdy stan osoby chorej tego wymaga.	Pielęgniarka Wychowawca	
3.	Jeżeli dyrektor uzyska potwierdzenie, że u ucznia podejrzewa się lub zdiagnozowano chorobę zakaźną, niezwłocznie zawiadamia o tym sanepid, organ prowadzący i organ nadzoru pedagogicznego.	Dyrektor	
4.	O możliwości zakażenia chorobą zakaźną dyrektor niezwłocznie zawiadamia uczniów i rodziców, którzy mieli kontakt z chorym. Przekazuje informacje, jak powinni postępować w zaistniałej sytuacji. W miarę możliwości Dyrektor pozyskuje informacje o stanie zdrowia chorego. Wykorzystuje je m.in. do weryfikacji dalszych działań w szkole.	Dyrektor	
5.	Jeżeli zaistnieją zdarzenia na danym terenie mające przesłanki zagrożenia zdrowia uczniów, dyrektor powinien czym prędzej podjąć działania chroniące uczniów przed następstwami tych zdarzeń – w tym celu może wystąpić do organu prowadzącego z wnioskiem o zawieszenie zajęć na czas oznaczony. W razie konieczności dyrektor uruchamia procedurę zamknięcia szkoły.	Dyrektor	

20. POSTĘPOWANIE NA WYPADEK WTARGNIĘCIA NAPASTNIKA NA TEREN SZKOŁY

Ucieczka z zagrożonego rejonu drogą ewakuacji, poza rejon zagrożenia.

Ewakuację można przeprowadzić tylko w sytuacji bezpośredniej bliskości wyjścia, z dala od źródła zagrożenia.

1.	<p><u>W przypadku zarządzenia ewakuacji:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zostawić wszystkie rzeczy w miejscu, gdzie się znajdują. • Korzystać z wyznaczonej drogi ewakuacji. • Po drogach ewakuacyjnych poruszać się szybko, unikać blokowania ruchu, zatrzymywania się, czy też gwałtownego napierania na poruszających się z przodu. 	Dyrektor	
2.	<p><u>Podczas ewakuacji:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zachować ciszę, spokój, rozwagę. • Udzielać pierwszej pomocy w miejscu bezpiecznym, jedynie wtedy, gdy nie ma to wpływu na bezpieczeństwo. • Ostrzegać o zauważonym niebezpieczeństwie. • W przypadku opadu śniegu, deszczu lub panującego zimna, przeprowadzić dzieci do innego ustalonego obiektu. 		
3.	<p><u>Jeżeli bezpieczna ewakuacja nie jest możliwa:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zamknij drzwi. • Zastaw drzwi ciężkim meblem, ławkami. • Wyłącz wszystkie światła. • Wyłącz/wycisz wszystkie urządzenia elektroniczne. • Połóż się na podłodze z dala od drzwi i okien. • Zachowaj ciszę. • Jeżeli jest to możliwe to udzielaj pierwszej pomocy poszkodowanym. • Jeżeli nie było możliwości ewakuacji, ani ukryć się lub 		

	<p>zabarykadować w pomieszczeniu bezpiecznym, a twoje i dzieci życie lub zdrowie są zagrożone w bezpośrednim kontakcie z napastnikiem – WALCZ, a jeżeli nie jesteś w stanie podjąć walki – BŁAGAJ O LITOŚĆ</p>		
4.	<p><u>Podczas działań służb ratowniczych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zachowaj spokój. • Jeżeli nie jesteś pewien, że to służby ratownicze, nie otwieraj drzwi – służby zrobią to same. • Stosuj się do wszystkich poleceń służb. • Nie trzymaj nic w rękach. • Nie zadawaj pytań podczas ewakuacji. • Unikaj gwałtownych ruchów i alarmujących gestów. • Poddaj się kontroli bezpieczeństwa. • Jeżeli posiadasz istotne informacje o napastnikach lub ofiarach, przekaz je służbom ratowniczym. 		
5.	<p><u>Ważne numery alarmowe:</u></p> <p>112 – Centrum Powiadamiania Ratunkowego 999 – Pogotowie Ratunkowe 998 – Straż Pożarna 997 – Policja 992 – Pogotowie Gazowe</p>		